

Вагаманюк І.В. Процесуальна компетенція суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня докторки філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2022р.

Узагальнений короткий виклад основного змісту дисертації. Роботу присвячено комплексному дослідженню процесуальної компетенції суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України. Реформування порядку здійснення конституційного судочинства залишатися приводом для різноманітних дискусій та їх рівня впливу на систему правосуддя в Україні. Немало питань безпосередньо процедурного характеру виникало раніше і виникає зараз в організації діяльності Конституційного Суду України. Вони стосуються як недосконалість процедур конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України до функціональної недосконалості системи конституційного провадження.

У розділі 1 «Теоретико-правові засади дослідження інституту процесуальної компетенції суб'єктів розгляду справи конституційного Суду України» було здійснено правовий аналіз категорії «процесуальної компетенції», а також суміжних понять. На основі теоретичного аналізу було здійснено дослідження правового механізму використання різних термінів для розкриття даного поняття. На основі міжнародної доктрини конституційного права було розкрито співвідношення понять «процесуальної компетенції», «конституційна юрисдикція» та «процесуальні повноваження органів конституційної юрисдикції». Сучасна доктрина конституційного права дозволила провести класифікацію процесуальної компетенції в конституційному судочинстві за різними правовими аспектами. Також було розкрито процесуальний порядок взаємодії суб'єктів розгляду конституційного провадження Конституційного Суду України. Через існуючу недосконалість законодавства на сьогодні існує різна судова практика застосування положень про процесуальну компетенцію суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України.

У розділі 2 «Процесуальне застосування компетенції суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України» було розкрито компоненти процесуальних повноважень суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України. Здійснено аналіз наявної судової практики пов'язаної із розкриттям компетенції відповідно до наявних норм чинного законодавства та виявлення наявних прогалин, які мають бути вирішено за результатами проведення конституційної реформи тощо. Розкрито процесуальну компетенцію колегій Конституційного Суду України щодо питань відкриття та відмови у відкритті конституційного провадження у справі за конституційними поданнями, конституційними зверненнями та конституційними скаргами. Встановлено, що утворення таких судових структур як колегії, сенати та Велика палата, які ухвалюють рішення у справах зумовлена завантаженістю конституційних судів, оскільки створення структур конституційного суду, наділених правом відмовляти у розгляді звернень, дозволяє відсіяти їх значну кількість ще на попередній стадії провадження та забезпечує реалізацію принципу процесуальної економії. На аналізі щорічної доповіді Конституційного Суду України стосовно своєї діяльності було розкрито якісні та кількісні показники діяльності суб'єктів розгляду справи Конституційного Суду України.

У розділі 3 «Проблеми розмежування процесуальної компетенції суб'єктів розгляду справи конституційного суду: міжнародний досвід» за допомогою порівняльно-правового методу було проведено аналіз процесуальної компетенції органів конституційної юрисдикції в різних країнах світу, а також визначення правових компонентів, які необхідно проваджувати в діяльність Конституційного Суду України. Дослідження конституційного законодавства зарубіжних країн в сфері регулювання процесуальної компетенції свідчить про неоднорідне закріплення реалізації процесуальної компетенції конституційних судів. Визнання за конституційними судами повноважень по прийняттю власних регламентів свідчить про їх статус «конституційних органів влади», є особливістю регламентації конституційного судочинства в зарубіжних країнах.

В рамках класичного судочинства суди не мають права самостійно прийматинормативні акти, що регулюють їх діяльність. В конституційному законодавстві європейських країн (Іспанія, Італія, Німеччина) є положення, які закріплюють їх організаційну автономію, тобто законодавець наділив конституційні суди компетенцією по визначенню правил, які регулюють власне судочинство. Вони мають значну компетенцію по встановленню правил конституційного судочинства, що є гарантією їх незалежності. Дану компетенцію вони реалізують за допомогою прийняття внутрішніх регламентів. На нашу думку, таке повноваження слід закріпити на рівні Конституції України.